

Radu Hanga (BVB): Cred ca bursa româneasca înregistreaza acum o noua decolare

Anul acesta bursa româneasca a depasit listarile cumulate din ultimii 6 ani iar acum institutia înregistreaza o noua decolare îndeplinindu-si astfel tot mai bine scopul, de a ajuta companiile locale sa se finanteze, sustine presedintele Bursei de Valori Bucuresti, Radu Hanga.

Acesta a vorbit într-un interviu acordat AGERPRES despre procesul de rebranding al institutiei si despre planurile pentru anul viitor.

Presedintele BVB crede ca statul va continua listarile companiilor pe care le detine aratând, de asemenea, ca multe listari sunt un succes pentru stat, nu doar din prisma valorii de piata a companiilor, ci si pentru faptul ca managementul de acolo are o expunere, o interactiune cu o paleta mult mai larga de investitori.

Hanga a vorbit si despre promovarea României la statutul de piata emergenta de catre MSCI explicând ca tara îndeplineste criteriile calitative, dar nu si pe cele cantitative, iar listarea Hidroelectrica ar simplifica lucrurile foarte mult si ar face procesul sa se întâmple mult mai repede.

AGERPRES: Cum a evoluat piata de capital din România în ultimii ani si care considerati ca este potentialul real al acesteia?

Radu Hanga: Eu cred ca potentialul real al pietei începem sa-l vedem. Cred ca bursa româneasca înregistreaza acum o noua decolare, începe sa se dezvolte si sa-si îndeplineasca tot mai bine scopul sau, acela de a ajuta companiile locale sa se finanteze. Anul acesta am avut mai multe listari decât în ultimii 6 ani cumulat. Adica în ultimii 6 ani au avut loc 18 listari ale unor companii, iar numarul de obligatiuni din aceasta perioada a fost destul de redus. În primele 9 luni din acest an avem deja 19 companii listate, la care se adauga 22 de emisiuni de obligatiuni corporative.

Statul a venit cu titluri de stat catre bursa. Daca ne uitam la companiile nou-listate, capitalizarea e de aproape un miliard de euro. Peste un miliard de euro ridicat sub forma de obligatiuni. Și acesta este o piata foarte interesanta pentru noi pentru ca e o piata recurenta. Adica o companie care s-a finantat emitând obligatiuni e foarte probabil ca va ramâne aici. Va ramâne partenerul Bursei de Valori Bucuresti în momentul în care emisiunea va ajunge la maturitate. Probabil ca o va refinanta utilizând tot mecanismele Bursei, daca a fost satisfacuta de ce s-a întâmplat. Practic potentialul începe sa se materializeze. Ce este foarte important, este ca lucram foarte aproape cu sectorul bancar. Daca discuti cu zona bancara, daca discuti la nivel macro despre România, despre ce se discuta? Despre nivelul scazut al intermediarii financiare. Se uita bancherii la raportul scazut credite / depozite, care e acum sub 70% si își doresc sa vada mai multa creditare. Ori, noi stim ca atunci când mergi sa iei un credit prima întrebare este cât capital ai. Capitalul este înaintea creditului. Pentru a avea o piata mai dinamica pe zona de creditare avem nevoie de o piata mai dinamica pe zona de finantare sub forma de capital. Și aici cred ca lucrurile se leaga frumos cu sectorul bancar. Printre cei mai importanti intermediari la Bursa de Valori Bucuresti sunt bancile cele mai mari din România. Cred ca toata lumea își doreste ca piata de capital sa mearga înainte, sa se dezvolte, si aceasta vedem ca se întâmpla.

AGERPRES: Ati afirmat recent ca 2021 este de departe cel mai bun an în istoria Bursei de Valori Bucuresti. De ce este cel mai bun?

Radu Hanga: Toate proiectele au nevoie de timp pentru a ajunge la maturitate. Cred ca este un context în care ne ajuta mai multe elemente. Daca ne uitam la piata financiara, acum 10 ani dobânda de interventie a Bancii Nationale era de 8%, acum e 1,25%. Deci suntem într-un context în care alternativele de plasament ofera randamente mult mai mici. Pe de alta parte, daca ne uitam la bilantul consolidat al bancilor o sa vedem ca depozitele la banci au crescut în ultimele 12 luni cu 15 procente. Daca ne uitam la ultimii 6 - 7 ani, regulat, cresterea anuala a fost de peste 10 procente. Practic suntem într-o situatie în care s-au acumulat foarte multe

resurse. Depozitele persoanelor fizice au depasit valoarea de 270 de miliarde de lei. Traim într-o economie în care s-a acumulat capital si remunerarea capitalului acesta sub forma de dobânda este mult mai scazuta decât era acum 10 ani. Acesta genereaza si va genera în continuare un proces de migratie catre alternative de plasament. În paralel, cred ca si noi ca ecosistem ne maturizam. În primul rând, se vede o imagine pozitiva legata de rolul bursei ca sursa de finantare, ca platforma de finantare pentru companiile locale. Nu mai suntem doar noi care vorbim despre noi ca platforma de finantare. Vedem povesti de succes, vedem companii care au venit catre bursa, care s-au finantat. Evaluările au crescut. Daca ne uitam la performanta Bursei ca preturi în ultimii ani o sa vedem ca este una foarte buna. Adica s-a creat un moment pozitiv în jurul bursei care vine si din zona antreprenorilor si a companiilor care au trecut prin procesul de listare, au venit catre bursa si au avut o experienta pozitiva. Acesta creeaza un efect de retea pentru ca oamenii comunica între ei, iar experientele pozitive ajuta.

AGERPRES: Care sunt planurile Bursei de la Bucuresti pentru 2022, anul în care bursa româneasca va împlini 140 de ani?

Radu Hanga: Vrem sa ne consolidam imaginea pozitiva pe care o avem. Vrem sa fim si mai prezenti în economia locala ca si canal de finantare pentru companiile locale. Digitalizarea este pe lista de prioritati pentru noi. Vrem sa fim prin intermediul brokerilor cât mai actuali ca platforme de tranzactionare. Consolidarea prezentei în indicii FTSE Russell. Ne uitam, sigur, la urmatorul pas, promovarea de catre MSCI la statutul de piata emergenta. Iar la nivel local, ne concentram pe a duce înainte proiectele în care suntem implicati.

Daca ne dorim o piata vizibila trebuie ca societatile listate sa fie vizibile. Pentru asta avem trei proiecte importante. Un proiect este Made in Romania, platforma prin care vrem sa promovam companiile românești de succes si sa le punem în legatura cu ecosistemul de finantare. Și aici nu ne limitam doar la Bursa, ne uitam la toate alternativele de finantare. O companie pentru a ajunge la bursa e bine sa strabata niste etape care înseamna nu doar finantari alternative, înseamna si un proces de educatie. Dupa aceea, uitându-ne la companiile listate, suntem foarte interesati sa le crestem vizibilitatea prin rapoarte de analiza. E important ca societatile sa fie acoperite de catre brokeri cu rapoarte de analiza. Aici am demarat deja un proiect. Avem o platforma: BVB Research Hub (www.bvbresearch.ro). 10 companii de brokeraj din România finantate de catre bursa furnizeaza rapoarte de analiza pentru unele dintre companiile listate. Acesta este un proiect pe care vrem sa îl extindem. Vrem sa aducem finantare de la emitenti si din zona de fonduri de investitii, fonduri de pensii, iar bursa sa constituie canalul prin care banii acestia sa mearga catre industria de brokeraj pentru a acoperi costurile de research, pentru a obtine o acoperire cât mai buna cu rapoarte de analiza pentru companiile listate. Avem, de asemenea, proiectul de sustenabilitate în care lucram cu BERD pentru a veni cu un ghid care sa ajute companiile sa-si creasca ratingurile din punct de vedere al sustenabilitatii. Credem ca sustenabilitatea va ramâne un trend, un discurs dominant în anii urmatori care va avea o importanta tot mai mare în procesul de alocare a capitalului de catre investitorii institutionali, iar noi ne dorim sa ajutam companiile listate sa valorifice aceste tendinte.

Sigur, ne uitam de asemenea la proiectul Contraparte Centrala, cu obiectivul final de a demara piata de derivate în România. Ne uitam cu foarte mare interes la potentialul pe care colaborarea cu piata de energie, cu OPCOM, îl aduce.

În acelasi timp ne uitam la profitabilitatea afacerii BVB pentru ca ne dorim sa oferim randamente bune actionarilor nostri pe termen mediu si lung. Ne concentram pe optimizarea mixului de venituri, cu focus pe cele trei verticale care finanteaza activitatea bursei, ma refer la vânzarea de date, taxele de la emitenti si veniturile din tranzactionare, si în acelasi timp suntem atenti la controlul costurilor.

AGERPRES: Vom vedea noi listari de companii ale statului la Bursa?

Radu Hanga: Eu cred ca nu suntem noi cei care putem raspunde la aceasta întrebare. Pentru noi statul român este un partener important, poate cel mai important. Este de departe cel mai mare investitor la Bursa de Valori Bucuresti, daca ne uitam la valoarea portofoliului pe care îl detine. Statul a listat multe dintre companiile sale, în special din domeniul energetic. Eu cred ca aceste listari sunt un succes pentru stat din multe puncte de vedere, nu

doar din prisma evolutiei valorii de piata a companiilor pe care le-a listat, ci si din perspectiva cresterii transparente, a îmbunatatirii guvernantei si pentru faptul ca managementul de acolo are o expunere, are o interactiune cu o paleta mult mai larga de investitori. Cred ca listarea si expunerea publica ajuta companiile de stat sa se dezvolte pentru ca le introduce într-un ecosistem mult mai complex. Daca perceptia aceasta pe care noi o avem legat de avantajele listarii e si perceptia pe care statul o are, cred ca statul va veni si cu alte companii catre Bursa de Valori Bucuresti si va încerca sa valorifice avantajele pe care noi le aducem. Pe scurt, cred ca vom vedea în continuare listari din zona companiilor de stat.

AGERPRES: Pe 4 octombrie se lanseaza noua identitate a Bursei de Valori Bucuresti. Ne puteti oferi mai multe detalii si motivul pentru care s-a decis rebranduirea bursei?

Radu Hanga: Asa cum noi, ca si persoane, evoluam, crestem, la fel institutiile si companiile evolueaza si cresc. Aceasta evolutie impune din când în când si o evolutie a imaginii companiei. Pentru noi foarte importante sunt doua elemente: trendul de modernizare, de aliniere cu tendintele noi care duc catre online, catre digital, catre simplu, si în acelasi timp respectul pentru traditia pe care Bursa de Valori Bucuresti o are. Suntem o institutie care în curând împlineste 140 de ani, o vârsta respectabila. Aceasta înseamna o traditie pe care noi o onoram, care ne da credibilitate prin continuitate. Noua sigla a Bursei de Valori Bucuresti este în mod natural o stilizare a celei vechi, simplificata si modernizata în privinta aspectului si a coloristicii, adaptata mai bine la mediul online spre care ne îndreptam tot mai mult. La sigla se adauga si noul nostru slogan, "Viitorul e al celor care investesc în el", care sumarizeaza noua noastra directie si viziune.

AGERPRES: Cum considerati ca poate fi crescut aportul pietei de capital la finantarea economiei românești?

Radu Hanga: Trebuie sa fim mai prezenti, mai vizibili, mai credibili, mai aproape de antreprenori. Atunci vor veni si ei mai aproape de noi. Bursa este egalul între doua parti ale ecuatiei. Pe de o parte sunt companiile, iar pe alta parte sunt investitorii. Vrem sa avem cât mai multe companii la bursa, iar companiile vin la noi pentru ca au nevoie de capital. Deci trebuie sa aducem cât mai multi investitori.

Pentru a aduce cât mai multi investitori si cât mai mult capital la bursa este esential sa simplificam mecanismul de taxare. Acesta este un proiect prioritar pentru noi, un proiect în care avem suportul Autoritatii de Supraveghere Financiara si pe care îl promovam cu consecventa pe agenda autoritatilor statului.

Pentru ca investitorii sa vina sa investeasca banii lor în companiile locale trebuie ca procesul de investitie sa fie cât mai simplu, trebuie ca accesul la piata sa fie cât mai simplu. Aceasta înseamna platforme de tranzactionare ale brokerilor care sa fie cât mai prietenoase si o interactiune cu Ministerul de Finante, pe partea de fiscalitate, care sa fie cât mai simpla.

AGERPRES: Dar interesul românilor pentru piata de capital? Câti români sunt în prezent investitori la bursa?

Radu Hanga: Conform statisticilor Fondului de Compensare a Investitorilor la sfârșitul primelor 6 luni aveam peste 70.000 de investitori, în crestere cu 32% fata sfârșitul anului 2019. Deci într-un an si jumătate am crescut cu peste 30% numarul de investitori, o evolutie care ne încurajeaza si care iese din tiparul ultimilor ani.

AGERPRES: În 2020, Bursa de la Bucuresti a fost promovata la statutul de piata emergenta de catre agentia de evaluare FTSE Russell. Acum, România se prezinta în fata investitorilor internationali care urmaresc acesti indici cu 5 companii. Care este impactul pentru piata româneasca de capital, pentru BVB?

Radu Hanga: Impactul nu este doar pentru BVB. Când se discuta despre statutul de piata emergenta de regula acesta este asociat cu România, cu tara. Adica statutul de piata emergenta este al României, nu doar al Bursei de Valori Bucuresti.

Dincolo de imagine, impactul cel mai semnificativ este pentru companiile listate. Sumele care se vehiculeaza în universul pietelor emergente sunt mult mai mari decât sumele care sunt disponibile pentru pietele de frontiera. Practic reclasificarea noastra ca piata emergenta înseamna, cum am spus noi, ca "o autostrada financiara s-a deschis pentru companiile românești". Avem acces la un cos mult mai mare de resurse si depinde de performanta noastra sa accesam resursele. Daca ne uitam pe lichiditate, companiile care au fost incluse în indicii FTSE Russell,

o sa vedem influente pozitive.

AGERPRES: Când estimati ca România va fi promovata în indicii pietei emergente si de catre cealalta agentie relevanta la nivel mondial, MSCI?

Radu Hanga: Acolo mai avem înca de lucru. Criteriile calitative le îndeplinim. Din punct de vedere cantitativ avem nevoie de trei companii care sa aiba capitalizare de peste 2,4 miliarde de dolari, o capitalizare a free float-ului de peste 1,17 miliarde dolari si care sa îndeplineasca criteriile de lichiditate. Noi avem în prezent doua companii care satisfac aceste cerinte, Banca Transilvania si OMV Petrom, si mai avem înca doua companii (BRD si Electrica) care sunt relativ aproape.

Pe lângă aceasta avem discutiile legate de listarea Hidroelectrica, o companie care daca se listeaza foarte probabil va îndeplini criteriile de capitalizare si capitalizare a free float-ului. În conditiile în care listarea Hidroelectrica se va întâmpla lucrurile se simplifica foarte mult si procesul poate sa se întâmple mult mai repede.

AGERPRES: Criza politica actuala afecteaza evolutia Bursei de Valori Bucuresti?

Radu Hanga: Daca ne uitam la ceea ce se întâmpla acum în piata, la lichiditate si la evolutia pretului actiunilor, nu vedem un impact. Pe de alta parte, instabilitatea nu este niciodata buna pentru piata de capital, investitorii nu o apreciaza. Daca instabilitatea actuala se va prelungi este posibil ca la un moment dat sa vedem un impact si la nivelul pietei de capital.

Noi ne dorim în România un mediu de afaceri stabil pentru ca acesta reduce costurile de finantare, usureaza viata companiilor locale care folosesc bursa pentru a se finanta si le creeaza oportunitati de crestere si dezvoltare.